



## ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворчого мистецтва	Рівень вищої освіти	другий (освітньо-професійний)
Кафедра	Аудіовізуального мистецтва	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	3

### Сучасне візуальне мистецтво Семестр 1 (2023-2024 н.р.)

<b>Викладач</b>	Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
<b>E-mail</b>	<a href="mailto:al055@ukr.net">al055@ukr.net</a>
<b>Заняття</b>	Лекційні, модульний контроль - екзамен. Аудиторних – 31,50, з них лекційних – 21 год., 2 год-. конс.

**Адреса** к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11

#### КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є офф-лайн та он-лайн комунікація через електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — СучВізМист.); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище\_завдання*. *Розширення: текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *pdf*. Окрім роздруківок для занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються після лекційних занять у робочі дні.

#### ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

#### НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

- Алфьорова З.І. Програма дисципліни «Сучасне візуальне мистецтво» для здобувачів вищої освіти другого рівня [Текст]. ХДАДМ, каф. АВ ; [розробник Алфьорова З. І.]. Х. : ХДАДМ, 2020, 14 с.
- Алфьорова З.І. Візуальне мистецтво кінця ХХ - початку ХХІ століття : автореф.

- дис. ... д-ра мистецтвознав. : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Алфьорова Зоя Іванівна ; Харк. держ. акад. культури, 2008. 40 с.
3. Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія / З. І. Алфьорова ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2008. — 267 с.

## **ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ**

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет та групах у ФБ «Про АРТ: дизайн, архітектура, театр, кино», «Новини ХДАДМ»).

## **НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ**

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

## **МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ**

**Метою** дисципліни «Сучасне візуальне мистецтво» є підготовка до самостійного критичного аналізу теоретичних та історичних проблем сучасного мистецтва.

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення витоків сучасного мистецтва та його концептуалізації в мистецтвознавчому науковому дискурсі.

**Завдання** дисципліни полягають в ознайомленні здобувачів другого рівня вищої мистецької освіти з витоками становлення сучасного мистецтва як частини морфології візуального та сучасним візуальним мистецтвом як поліморфною системою.

На лекційних заняттях та під час модульного контролю здобувачі освіти формують уявлення про сучасне мистецтво як певну неієрархічну поліформорфну систему сучасного мистецького типу з можливістю подальшого втілення результатів роботи у науково-практичне середовище ( в магістерський візуальний проєкт).

*Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності:* здатність аналізувати та виявляти проблеми сучасного мистецтвознавства та сучасної візуальної практики.

## **ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним аналізом сучасного візуального мистецтва. Дисципліна вивчається протягом 3 семестру 2-го курсу ( 21 лекц.+2 конс. + 13мод. к.р. ауд. + 13 іспитів = 49 год.)

Всього курс має 2 модулі та 5 тем. (21 лекц.+2 конс. + 13мод. к.р. ауд. + 13 іспитів = 49 год.)

## Осінній семестр:

### Модуль 1. Витоки становлення сучасного мистецтва як частини морфології візуального

Тема 1. Вступ

Тема 2. Понятійний апарат курсу

Тема 3. Морфологічна еволюція сфери візуального: від морфологічної аморфності — до культурно-мистецького мономорфізму

### Модуль 2. Сучасне візуальне мистецтво як поліморфна система

Тема 4. Розбалансування сфери візуального у модерну добу

Тема 5. Основні принципи формування сучасного візуального мистецтва як поліморфної системи

## ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни в контексті власного магістерського проєкту.

## ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзамен. Для отримання оцінки з екзамену достатньо пройти рубіжний етап контролю та поточні перевірки процесу самостійної роботи. Для тих магістрів, які бажають покращити результат, передбачені письмовий контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	А	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

## ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як магістрантам, так і викладачу. За необхідності магістрант має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім екзамену).

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з магістрантами.

## ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

## ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Можливість зарахування під час накопичення балів результатів неформальної освіти (курси, тренінги, сертифікати) з обов'язковим документальним підтвердженням.

## АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Магістранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

**Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchni-v-ta-studenti-v-na-dumtsi/>

## РОЗКЛАД КУРСУ

### Осіній семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
	1	Лекція	Вступ до курсу.	2		
	2	Лекція	Понятійний апарат курсу	4	Есе на 150 слів , + ) . Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття 20 балів
	3	Лекція	Морфологічна еволюція сфери візуального: від морфологічної аморфності — до культурно-мистецького мономорфізму	6	Есе на 150 слів Роздруківка	Роздруківка приноситься на заняття 20 балів
	4	Лекція	Розбалансування сфери візуального у модерну добу	2	Самостійне вивчення наданого списку літератури	

	5	Лекція	Основні принципи формування сучасного візуального мистецтва як поліморфної системи	4	Есе на 150 слів	Роздруківка приноситься на заняття
					Есе на 200 слів. Проаналізувати Основні принципи існування сучасного візуального мистецтва . Обговорення робіт	Письмово 20 балів
					Доповідь (усно), 5 хвилин, інтерпретація тем дисципліни в межах власного дослідження (за вибором).	За бажанням. 5 балів додатково
			Модульний контроль	2 на кожн у груп у ( 13 годи н)	Відповідь на кейси модульного контролю	20 балів
			Екзамен	2 на кожн у груп у (0 13 годи н)		

### РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–20
2	Поточний контроль	0–20
3	Поточний контроль	0–20
4	Модульний контроль	0–20
5	Екзамен	0–20
Всього балів		100

### КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–17	0–20	
A+	10-17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	15-17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	11-17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	11-17	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	7-17	Магістр не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Магістр в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

## СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність магістра та публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8).. Максимальна кількість балів: 10.

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Алфьорова З.І. Візуальне мистецтво кінця XX - початку XXI століття : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав. : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Алфьорова Зоя Іванівна ; Харк. держ. акад. культури, 2008. 40 с.

2. Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія / З. І. Алфьорова ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. Х. : ХДАК, 2008. 267 с.
3. Алфьорова З.І. Основні стратегії Я-актуалізації митців візуального мистецтва в Україні (остання третина ХХ-початок ХХІ ст.) / Алфьорова З. І. *Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. [Сер.]. Мистецтвознавство*: [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Харк. держ. акад. дизайну і мистец. Х., 2010. № 7. С. 74-78. Бібліогр.: 10 назв.
4. Алфьорова З.І. Термінологічні ігри щодо візуальних мистецтв / Зоя Алфьорова // *Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. / Акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. К., 2009. Вип. 10. С. 166-170. Бібліогр.: 10 назв.*
5. Алфьорова З.І. Оновлення методологічних засад в осмисленні сучасних процесуальних візуальних художніх форм [Текст] / Алфьорова З. І. // *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв ; [редкол.: Боднар О. Я., Гребенюк Н. Є., Зборовець І. В. та ін. ; за ред. Даниленка В. Я.]. Х., 2012. С. 54-57. (Мистецтвознавство ; № 11)
6. Алфьорова З.І. Художній рейдерінг як інструмент перетворення зображального простору. // З. І. Алфьорова // *Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. [Сер.] Мистецтвознавство* : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. держ. акад. дизайну і мистец. Х., 2016. № 1. С. 6-8.
7. Алфьорова З.І. Проблема переосмислення методологічних засад як смисловий стрижень сучасного мистецтвознавства // *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Знакові постаті вітчизняної гуманітаристики у національно-культурному самоствердженні України «Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (25 травня 2017 р.). Київ, 2017. С. 11.*
8. *Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ століття / ППСМ АМУ; Ред.-упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 1. 544 с.: іл.*
9. *Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ століття / ППСМ АМУ; Ред.-упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 2. 656 с.: іл.*
10. *Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: Збірник статей / ППСМ НАМ України; За заг. ред. акад. М. І. Яковлєва; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), А. О. Пучков, О. В. Сіткарьова та ін. К. : Фенікс, 2012., 256 с. : іл.*
11. *Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України ХХ століття: Вибрані статті різних років. Кн. І: Формування та розвиток національної мистецької школи і мистецтвознавчої науки в Україні ХХ століття / ППСМ АМУ. К.: Видавничий дім А+С, 2006. , 268 с.: іл.*
12. *Мусієнко Н. Мистецтво Майдану / ППСМ НАМ України. , К.: Р. К. Майстер-принт, 2015. 96 с.: іл.*
13. *Петрова О. Третє Око: Мистецькі студії (Монографічна збірка статей) / ППСМ НАМ України. К.: Фенікс, 2015. 480 с.*

14. Романенкова Ю. В. Мироззренческие универсалии периодов stilwandlung в мировом художественном процессе / ИПСИ АИУ., К.: Хімджест, 2009, 276 с: 16 л. вкл.
15. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / ІПСМ АМУ. К.: ВХ[студіо], 2008. ,188 с.: іл.
16. Смирна Л. В. Століття нонконформізму в українському візуальному мистецтві: Монографія / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. , Київ: «Видавництво «Фенікс», 2017, 480 с.
17. Соловійов О. І. Турбулентні шлюзи: Збірник статей / ІПСМ АМУ. К.: Інтертехнологія, 2006, 192 ст.: іл.
18. Тузов В. О. Історичний контекст культуротворчих інновацій / ІПСМ НАМ України. К.: НВП «Інтерсервіс», 2013, 144 с.
19. Федорук О. К. Перетин знаку: Вибрані мистецтвознавчі статті / ІПСМ АМУ: У 3 кн. К.: Видавничий дім А+С, 2006. Кн. 1: Історія та теорія мистецтва. Постаті. Народна творчість. 260 с.: іл.
20. Чепелик О. В. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія / ІПСМ АМУ. ,К.: Хімджест, 2009. 272 с.: іл.
21. Ackott R. The Architecture of Ceberception / R. Ackott // Leonardo Electronic Almanac. — Vol. 2. , 1994. ,No 8.
22. Barclay P. Computer Art: Contradiction in Terms? / P. Barclay // N.Y. Arts Magazine. — 2004. ,Sept.-Okt.
23. Carlson W. A Critical Story of Computer Graphics and Animation / W. Carlson // The Department of Industrial Interior and Visual communication of the College of Arts of The Ohio State University., 2003.
24. Landsdown J. Schofield S. Expressive Rendering: A Review of Non-Photorealistic Techniques // IEEE Computer Graphics and Applications, 1995, Vol. 15. , No 3. ,P. 29–37.